

Praksisplan for kiropraktik

2020

INDHOLD

1 Indledning	3
1.1. Baggrund og rammer for praksisplanen	3
2 Overenskomst om kiropraktik	4
2.1. Kiropraktorerne virke	4
2.2. Samarbejdsudvalg.....	4
2.3. Kapacitet og besættelse af kapacitet	4
2.4. Praksisflytning	5
2.5. Handicaptilgængelighed.....	5
2.6. Speciale 53 og 64.....	5
2.7. Samarbejdsaftaler vedrørende røntgen	5
2.8. Henvisningsmuligheder	5
3 Indsatser i planperioden.....	6
1) Kommunikation mellem kiropraktorer og almen praksis	6
2) Elektronisk billedudveksling	6
3) Fokus på kiropraktorer som faggruppe	7
4) Henvisningsmuligheder.....	7
5) Patientsikkerhed og utilsigtede hændelser	7
6) Praksiskonsulent.....	8
4 Kapacitet og aktivitet på kiropraktorområdet	9
4.1. Udvikling på kiropraktorområdet siden sidste praksisplan	9
Dækningsgrad	9
Aldersfordeling.....	9
Kiropraktiske ydelser	9
Patientantal.....	9
Ventetider	9
Epikriser.....	9
Opsamling	10
Bilag 1: Fakta om kiropraktikområdet i Region Nordjylland.....	11
1.1. Kiropraktisk kapacitet i regionen	11
1.2. Adgangsforhold i klinikkerne	12
1.3. Aldersfordeling blandt kiropraktorer	12
1.4. Udviklingen i udgifterne på kiropraktorområdet	13
1.5. Udgiften pr. patient.....	14
1.6. Kiropraktorerne omsætning i 2018.....	15
1.7. Antal ydelser.....	15
1.8. Antal patienter	16
1.9. Aldersfordelingen blandt de patienter der modtager kiropraktisk behandling	16
1.10. Borgernes pendlermønstre	17
1.11. Ventetider	17
1.12. Røntgenydelser	18
1.13. Epikrise.....	18

1 Indledning

Sundhedsvæsenet er i konstant udvikling med generelt øgede forventninger til sammenhæng og kvalitet i behandlingen. Praksisplanen for kiropraktik skal være med til at understøtte, at kiropraktorerne fortsat kan tilbyde høj kvalitet i behandlingen og samtidig indgå i et nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Endvidere skal praksisplanen understøtte, at patienterne får effektive forløb på tværs af kiropraktorpraksis, øvrige behandlere i praksissektoren og hospitaler. Hensigten med praksisplanen for kiropraktik er således at sikre og skabe rammerne for en fortsat udvikling af sektoren til gavn for såvel regionens borgere som dens ydere.

1.1. Baggrund og rammer for praksisplanen

Denne praksisplan er udarbejdet på baggrund af § 13 i Overenskomst om Kiropraktik. Heraf fremgår det, at regionen skal udarbejde en plan for tilrettelæggelsen af det fremtidige kiropraktiske tilbud i regionen én gang i hver valgperiode. Praksisplanen er grundlagsdannende for regionens beslutninger om blandt andet behandlingskapacitet, udviklingen i samarbejdet med øvrige sundhedstilbud og kvalitetsudvikling indenfor rammerne i overenskomsten.

Praksisplanen er udarbejdet i et samarbejde mellem Region Nordjylland og repræsentanter for de praktiserende kiropraktorer i regionen. Der er i udarbejdelsen af praksisplanen taget udgangspunkt i Landsoverenskomstens bestemmelser om praksisplanlægning.

Praksisplanen skal forelægges Samarbejdsudvalget med henblik på udvalgets bemærkninger. Regionsrådet vedtager den endelige praksisplan som sendes til orientering hos Samarbejdsudvalget og Landssamarbejdsudvalget.

Praksisplanen for kiropraktik udgør en del af regionens samlede sundhedsplan og skal ses i sammenhæng med denne. Derfor er indsatser og målsætninger for kiropraktikpraksis i overensstemmelse med øvrig sundhedsplanlægning i regionen.

Der er ligeledes en tæt sammenhæng mellem Sundhedsaftalen 2019 og praksisplanen for kiropraktik. Sundhedsaftalen 2019 har bl.a. fokus på styrket samarbejde med fokus på kerneopgaver og sundhedstilbud tæt på borgeren samt bedre forløb og resultater med borgere som aktive samarbejdspartnere. Dette er ligeledes områder, som praksisplanen vil omfatte.

Praksisplanens opbygning

I første afsnit beskrives de formelle rammer, der regulerer den kiropraktiske virksomhed.

I andet afsnit præsenteres indsatserne for den kommende planperiode.

I tredje afsnit beskrives de faktuelle forhold herunder kapacitet og aktivitet på kiropraktorområdet.

2 Overenskomst om kiropraktik

I henhold til Sundhedslovens § 66 yder regionerne tilskud til behandling hos kiropraktor. De nærmere bestemmelser herom er fastsat i overenskomst mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Dansk Kiropraktor Forening. Den nuværende aftale trådte i kraft den 1. april 2017 og er gældende indtil den 1. april 2020.

2.1. Kiropraktorernes virke

Kiropraktorernes virke omfatter undersøgelse, diagnostik, forebyggelse, rådgivning om og behandling af biomekaniske funktionsforstyrrelser og herfra afledte smertetilstande i rygsøjle, bækken og ekstremiteter. Kiropraktisk virke er således karakteriseret ved, at kiropraktoren kan diagnosticere, behandle og forebygge bevægeapparatlidelser i hele bevægeapparatet.

Kiropraktorerne inddrager patienterne i egen behandling, gennem anamnesen og løbende kommunikation, med henblik på at opnå bedre effekt af behandlingen.

2.2. Samarbejdsudvalg

Som en central del af overenskomsten nedsættes der for hver region et Samarbejdsudvalg bestående af 6-12 medlemmer. Regionsrådet og kommunerne i regionen udpeger halvdelen af medlemmerne, mens den anden halvdel af udvalget udpeges af kiropraktorforeningen blandt de kiropraktorer i regionen, der har tiltrådt overenskomsten. I Region Nordjylland er Samarbejdsudvalget sammensat af syv medlemmer. To udpeget af Regionsrådet, to udpeget af kommunerne i regionen og tre udpeget af kiropraktorforeningens lokale kreds. Efter overenskomsten mødes Samarbejdsudvalget mindst én gang årligt og i øvrigt, når mindst halvdelen af medlemmernes stiller krav herom.

Ved en kiropraktors misligholdelse eller overtrædelse af overenskomsten har Samarbejdsudvalget mulighed for at tildele advarsel eller udtale misbilligelse, samt at indstille til Landsamarbejdsudvalget, at kiropraktoren skal betale/tilbagebetale et af Samarbejdsudvalget foreslået beløb, pålægges en bod eller at kiropraktoren udelukkes fra at praktisere efter overenskomsten.

Samarbejdsudvalget opgaver består bl.a. i, at:

- Drøfte et af regionen udarbejdet udkast til praksisplan
- Behandle ansøgninger om nynedsættelser. Ved nynedsættelser giver Samarbejdsudvalget indstilling til regionen
- Behandle klager over forhold der er omfattet af overenskomsten
- Fremme arbejdet med kvalitetssikring, herunder iværksættelse af kvalitetsudviklingsprojekter
- Drøfte forhold med henblik på samordning mellem kiropraktorerne og det øvrige sundhedsvæsen
- Vurdere ydelses- og udgiftsudviklingen
- Behandle sager vedrørende samarbejdsaftaler om røntgen, vikar og kontrolbestemmelser

2.3. Kapacitet og besættelse af kapacitet

Planlægningskompetencen tilkommer regionen. Med afsæt i nærværende praksisplan fastsætter regionen den fremtidige behandlingskapacitet og placeringen heraf.

Overenskomsten kan tiltrædes ved enten overtagelse af eksisterende praksis eller praksisdelt eller ved nynedsættelse. En nynedsættelse som kiropraktor forstås som en udvidelse af antallet af overenskomstmeldte ydere i regionen og dermed en kapacitetsudvidelse. Nynedsættelse kan enten finde sted ved etablering af ny praksis eller ved udvidelse af eksisterende praksis med ydernummer. Nynedsættelser kan finde sted i overensstemmelse med en af regionen godkendt praksisplan.

2.4. Praksisflytning

Kiropraktorvirksomhed i henhold til overenskomst om kiropraktik kan kun finde sted fra én praksisadresse. Flytning af en praksis kan ske med én måneds varsel til den 1. i en måned. Overenskomstens regler giver ingen indskrænkning i adgangen til at flytte praksis inden for regionens grænser. Såfremt klinikken er nynedsat med en bestemt geografisk placering, besluttet af regionen, kan flytning indenfor regionens grænser dog kun ske efter forudgående ansøgning til regionen. Godkendelse meddeles medmindre regionen ud fra en konkret vurdering finder, at det ansøgte ændrer praksisforholdene i regionen i uhensigtsmæssig retning.

2.5. Handicaptilgængelighed

Ved nybygning, flytning og væsentlig ombygning af praksis skal lokalerne være i overensstemmelse med byggelovgivningens regler, således der både forekommer handicapvenlige adgangs- og toiletforhold.

Kiropraktoren skal på sin praksisdeklaration på Sundhed.dk angive information om parkeringsforhold, udvendige og indvendige adgangsforhold samt toiletfaciliteter, så bevægelseshæmmede har mulighed for at vælge en kiropraktor, hvor adgangsforhold og indretning passer til patientens behov.

2.6. Speciale 53 og 64

Overenskomst om kiropraktik opdeler den kiropraktiske behandling i to specialer: Speciale 53 og 64.

- Speciale 53 omfatter den almene kiropraktik og langt størstedelen af patienterne behandles under dette speciale.
- Speciale 64 er for patienter med lumbal eller cervikal diskusprolaps samt patienter med spinalstenose, og behandlingsforløbene er opbygget som særlige forløbspakker.

Kiropraktisk behandling under begge specialer finder sted uden lægehenviisning.

2.7. Samarbejdsaftaler vedrørende røntgen

Kiropraktorer, der ikke tilbyder røntgenundersøgelse i egen klinik, skal, for at kunne tiltræde overenskomsten, indgå en samarbejdsaftale med en anden kiropraktorklinik om, at patienterne kan modtages til røntgenundersøgelse på den pågældende klinik på sædvanlige overenskomstmæssige vilkår.

Samarbejdsudvalget skal godkende indgåede samarbejdsaftaler om henvisning af patienter til røntgenundersøgelser på hospitaler eller andre klinikker.

2.8 Henvisningsmuligheder

Kiropraktorer har en række henvisningsmuligheder til sekundærsektoren udover at henvise til røntgenundersøgelse på anden klinik. Siden 2011 har det været muligt for kiropraktorer at henvise relevante patienter til MR og CT scanning. Derudover har kiropraktorerne mulighed for at henvise akutte patienter til hospitalernes akutafdelinger.

3 Indsatser i planperioden

1) Kommunikation mellem kiropraktorer og almen praksis

For at understøtte udviklingen af kiropraktorpraksis som en integreret del af sundhedsvæsenet vil der arbejdes for at udvikle samarbejde og kommunikation mellem de praktiserende kiropraktorer og almen praksis. I overenskomsten for kiropraktik §5 står der, at kommunikationen mellem de praktiserende kiropraktorer og patientens praktiserende læge er særlig vigtig, når patienten har parallelt forløb, som gør en tværgående indsats påkrævet.

For at sikre de bedste betingelser for den samlede behandling af patienten er der i samarbejde med almen praksis fokus på god og gensidig kommunikation, herunder særligt i forbindelse med epikriser. Kommunikationen kan ligeledes suppleres med korrespondancebreve, som anvendes ved løbende meddelelser om patientens behandling og tilstand.

De praktiserende kiropraktorer er jf. overenskomsten forpligtet til at sende epikriser til egen læge i speciale 64. Som det fremgår af bilaget er antal epikriser, der formodentlig vedrører speciale 64, omtrent i overensstemmelse med antallet af nordjyske patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling inden for specialet.

Imidlertid er der en stor differentiering mellem antal af røntgenepikriser og antal af røntgenyndelser til trods for at kiropraktorerne gennem overenskomsten er forpligtet til, at fremsende billeddiagnostisk epikrise til egen læge.

Målsætning

Målsætningen er, at der arbejdes med at sikre, at de praktiserende kiropraktorer fremsender epikriser til almen praksis. Til brug herfor følges udviklingen i antallet af epikriser og røntgenepikriser. Eventuelle tiltag som følge heraf iværksættes eller drøftes i Samarbejdsudvalget for kiropraktik.

2) Elektronisk billedudveksling

Udover kommunikation er adgang til rette oplysninger på rette tid og sted et væsentlig fokuspunkt i det fremtidige udviklingsarbejde for praksissektoren. Det er for patienten afgørende, at der i sektorovergange følger relevante elektroniske oplysninger for det videre forløb. I Region Nordjylland er røntgenundersøgelser udbredt i kiropraktorpraksis, men de praktiserende kiropraktorer og hospitaler har ikke mulighed for elektronisk billedudveksling. Det er ligeledes gældende for røntgenklinikker i praksissektoren og i almen praksis.

I Region Nordjylland er der en fælles ambition om, at der udvikles en elektronisk løsning. I Region Midtjylland er der allerede igangsat et arbejde, som skal bidrage til en konkret løsning til elektronisk billedudveksling. Derfor afventes Region Midtjyllands løsning før der tages stilling til den konkrete løsning i Region Nordjylland.

Kommunikation skal ifølge overenskomstens §5 stk. 2 særligt finde sted, hvor der er tale om:

- et længerevarende funktionsbegrænsende sygdomsforløb, hvor patienten er sygemeldt
- at kiropraktoren mistænker alvorlig patologi
- at kiropraktoren, som led i et behandlingsforløb, har rekvireret CT- eller MR-undersøgelser eller henvist til anden sygehusafdeling i øvrigt
- at der er foretaget røntgen- eller ultralydsundersøgelse i kiropraktorpraksis
- at patienten er henvist fra egen læge
- at patienten afsluttes med anbefaling af, at behandling videreføres i andet regi

Målsætning

Målsætningen er, at udviklingen i digitale billedsystemer og mulighederne for udveksling med de praktiserende kiropraktorers røntgensystemer følges og hvis muligt udrulles i Region Nordjylland i planperioden.

3) Fokus på kiropraktorer som faggruppe

For at sikre at de praktiserende kiropraktorer, som faggruppe, indgår i det tværfaglige- og tværsektorielle samarbejde er det væsentligt, at faggruppen fortsat indtænkes i regionale initiativer vedrørende muskuloskeletale lidelser. Det kunne eksempelvis være i form af arbejdsgrupper når der regionalt udarbejdes nye aftaler på området.

Målsætning

Målsætningen er, at de praktiserende kiropraktorer, som faggruppe, fortsat indtænkes i de regionale initiativer, der omhandler muskuloskeletale lidelser.

4) Henvisningsmuligheder

Som et led i at sikre at patienter oplever et sammenhænge patientforløb, der går på tværs af sektorer, vil der arbejdes for at undersøge henvisningsmulighederne for de praktiserende kiropraktorer til de øvrige sundhedsaktører. I planperioden ønskes mulighederne afklaret for at henvise patienter direkte til diagnostiske tilbud ved øvrige sundhedsaktører, når det er relevant. Henvisningsmulighederne skal fortsat tage hensyn til praktiserende læger som tovholdere.

Målsætning

Målsætningen er, at henvisningsmulighederne for de praktiserende kiropraktorer til de øvrige sundhedsaktører afklares i planperioden.

5) Patientsikkerhed og utilsigtede hændelser

Praktiserende kiropraktorer er forpligtet til at rapportere utilsigtede hændelser i Dansk Patientsikkerhedsdatabase (DPSD). Formålet med rapportering er, at de praktiserende kiropraktorer systematisk og konsekvent skal lære af de utilsigtede hændelser, der finder sted i kiropraktorpraksis. De indrapporterede utilsigtede hændelser behandles af regionens risikomanagere, der arbejder med hændelser fra kiropraktorerne og de øvrige sundhedsbehandlere i praksissektoren. Risikomanageren står til rådighed for at hjælpe og vejlede. Sagsbehandlingen af de utilsigtede hændelser sker fortroligt og alene med henblik på læring, herunder hvordan der kan ske læring af hændelsen.

Erfaringerne viser, at der indtil videre rapporteres meget få utilsigtede hændelser i kiropraktorpraksis i Region Nordjylland. I perioden 2011-2018 er der blot indrapporteret fem utilsigtede hændelser i kiropraktorpraksis.

Målsætning

Målsætningen er, at der i planperioden fortsat arbejdes for at udbrede kendskabet til indrapporteringspligten for utilsigtede hændelser blandt de praktiserende kiropraktorer samtidigt med at udviklingen i antallet af de indrapporterede hændelser følges.

6) Praksiskonsulent

Med henblik på at understøtte den faglige kvalitetsudvikling indenfor kiropraktik og styrke det tværsektorielle samarbejde i sundhedssektoren i Region Nordjylland er det hensigtsmæssigt, at der i planperioden arbejdes med at undersøge, hvorvidt en praksiskonsulentordning for kiropraktik vil være relevant i Region Nordjylland. I forbindelse med afklaring skal det belyses, hvilke arbejdsopgaver en praksiskonsulent skal varetage, hvordan ansættelsen skal organiseres, hvilken økonomi der er forbundet med ansættelsen, og hvordan ansættelsen skal finansieres.

I den forrige praksisplan blev der etableret en fleksibel projektbaseret praksiskonsulentordning i Region Nordjylland. Denne ordning bevares indtil der er en afklaring af, om der etableres en praksiskonsulentordning til kiropraktikområdet i Region Nordjylland.

Målsætning

Målsætningen er, at der i planperioden arbejdes med at afklare, hvorvidt en praksiskonsulentordning vil være relevant i Region Nordjylland.

4 Kapacitet og aktivitet på kiropraktorområdet

4.1. Udvikling på kiropraktorområdet siden sidste praksisplan

Dækningsgrad

Den geografiske dækning af den kiropraktiske behandlingskapacitet i Region Nordjylland har ikke ændret sig betydeligt siden sidste praksisplans udarbejdelse i 2015. I daværende praksisplan var dækningsgraden på 22.400 borgere pr. ydernummer i regionen sammenlignet med den nuværende dækningsgrad på 22.682 borgere pr. ydernummer. Årsagen til at der i perioden er sket en stigning i antallet af borgere pr. ydernummer skyldes, at der kommet flere indbyggere i regionen.

Aldersfordeling

I sidste plan var 59 % af kiropraktorerne i aldersintervallet 50-60 år, mens der i nuværende plan er 50 % af kiropraktorerne, der er i dette aldersinterval. Herudover er der i alt syv kiropraktorer, som er over 60 år hvoraf nogle må forventes at ophøre med at praktisere inden for de kommende fem år. Imidlertid antages det, at der i den kommende planperiode ikke umiddelbart opstår problemer med at opretholde kiropraktorbetjeningen på nuværende niveau.

Kiropraktiske ydelser

Det samlede antal af kiropraktiske ydelser er i perioden 2016-2018 reduceret med ca. 5 %. Årsagen til reduktionen skyldes formentlig moderniseringen af overenskomsten i 2017, som har ført til en væsentlig reduktion på ca. 68 % i antallet af ydelser under speciale 64 i perioden 2016-2018. Desuden er Region Nordjylland fortsat den region med laveste ydelser pr. person sammenlignet med landsplan.

Patientantal

Udviklingen i antal patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling, har siden den sidste praksisplan været stigende. Samlet set har der i perioden 2015-2018 været en stigning på 1322 nordjyske borgere, som modtog kiropraktisk behandling i Region Nordjylland. Andelen af den nordjyske befolkning, som modtog kiropraktisk behandling i Region Nordjylland i 2018 udgjorde i alt 6,54 %, mens det i daværende plan udgjorde 6,27 %. Desuden kan det konstateres, at det kiropraktiske behandlingstilbud anvendes af langt de fleste aldersgrupper, men det højeste antal patienter er primært i den erhvervsaktive alder.

Ventetider

Der er ikke sket væsentlige ændringer i ventetider for kiropraktisk behandling. Det kan blandt andet skyldes, at overenskomsten giver mulighed for at ansætte kiropraktisk medhjælp i klinikker. Det betyder, at såfremt der opstår ventetid, kan kiropraktorerne ansætte den fornødne medhjælp, som er nødvendig for at afvikle ventetiden. Af praksisdeklarationen på Sundhed.dk fremgår det pr. oktober 2019, at der ikke er ventetid på at modtage kiropraktisk behandling i Region Nordjylland. En enkelt kiropraktor i Aalborg Kommune angiver en ventetid på 12 uger til ikke-akut behandling, mens de resterende seks kiropraktorer i kommunen har en ventetid på nul uger.

Epikriser

I 2018 har 599 nordjyske borgere modtaget kiropraktisk behandling inden for speciale 64, hvor det er et krav, at der sendes epikrise til egen læge. Imidlertid har kiropraktorerne i Region Nordjylland sendt 402 epikrise til egen læge i 2018. Desuden har de praktiserende kiropraktorer sendt 556 røntgenepikriser, mens der er foretaget 4.400 røntgenydelser.

Opsamling

Ud fra ovenstående udvikling på kiropraktorområdet vurderes det, at det ikke er nødvendigt at foretage strukturelle ændringer i Region Nordjylland, hvorfor der ikke ændres på antallet af kapaciteter.

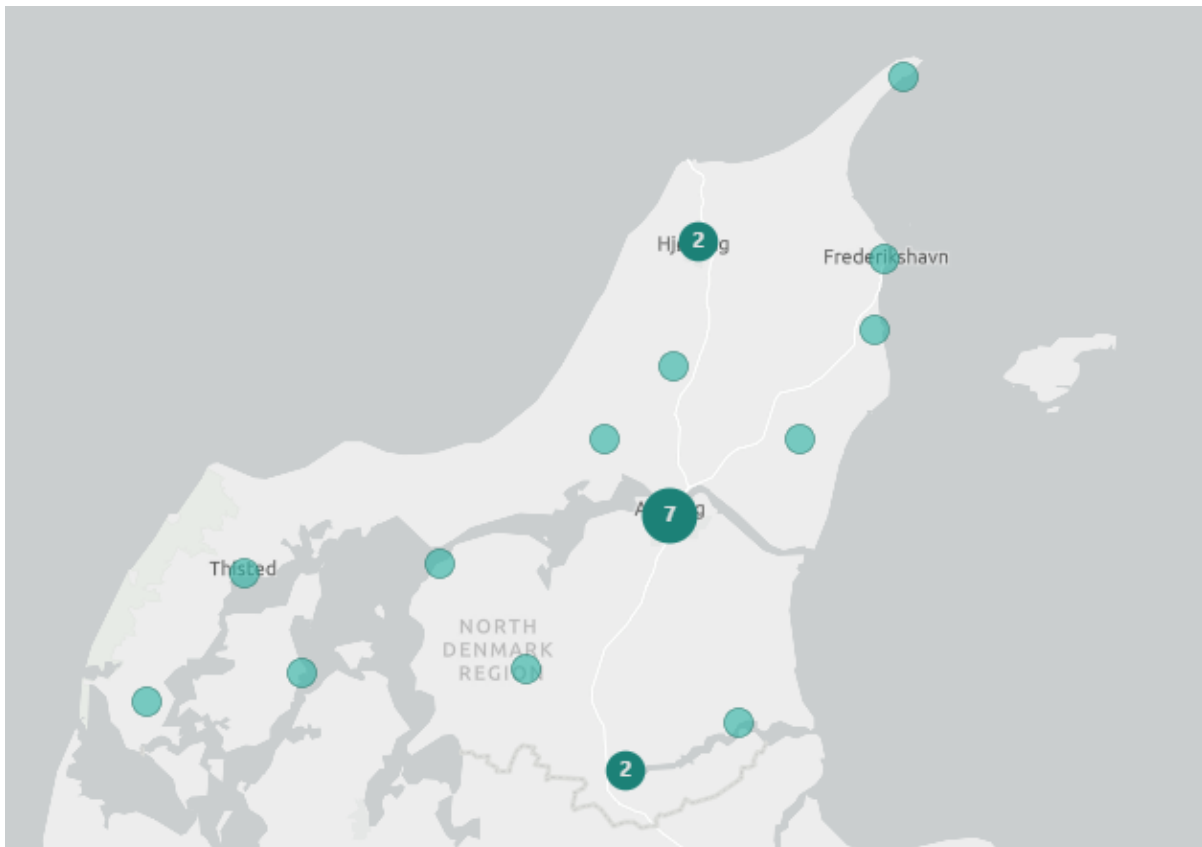
Bilag 1: Fakta om kiropraktikområdet i Region Nordjylland

Data i følgende afsnit er indhentet i perioden 1. april – 30. april 2019 og indeholder data for perioden 2015-2018.

1.1. Kiropraktisk kapacitet i regionen

En kapacitet forstås som en kiropraktor med ret til at praktisere under overenskomsten. I Region Nordjylland er der 26 kapaciteter fordelt på 25 ydernummerindehaver, idet en enkelt kiropraktor har to kapaciteter. Det er muligt for ydernummerindehaverne frit at ansætte et antal kiropraktorer og kiropraktisk medhjælp f.eks. massører og fysioterapeuter i klinikken. I Region Nordjylland er der på nuværende tidspunkt ansat 13 kiropraktorer udover ydernummerindehaverne. Derudover er der fire kiropraktiske klinikker i regionen uden ydernummer, som arbejder uden for overenskomsten. Disse klinikker er placeret i Aalborg, Nykøbing og Thisted.

Det nedenstående kort viser den geografiske placering af kiropraktorklinikkerne i Region Nordjylland. På trods af de 25 ydernummerindehavere er der i regionen 24 klinikker, idet en enkelt klinikejer har to ydernumre med tre kapaciteter knyttet til samme adresse. Samlet fordeler de 24 klinikker sig dog på 23 forskellige adresser, idet yderligere to klinikker, med hver sin ejer, findes på samme adresse.

Figur 1: Kiropraktorerne (kapaciteter/kiropraktiske klinikejere) geografisk placering i Region Nordjylland fordelt på adresser.

Fordelingen af kapaciteter på tværs af regionens kommuner samt patientgrundlaget i disse kommuner og det gennemsnitlige antal borgere pr. kapacitet fremgår af tabel 1.

Kommune	Antal kapaciteter	Antal borgere	Gennemsnitlig antal borgere pr. kapacitet
Brønderslev	2	36.370	18.185
Frederikshavn	4	59.987	14.997
Hjørring	2	64.665	32.333
Jammerbugt	1	38.460	38.460
Læsø	0	1.806	
Mariagerfjord	3	42.055	14.018
Morsø	1	20.403	20.403
Rebild	0	29.916	
Thisted	4	43.660	10.915
Vesthimmerlands	2	37.121	18.561
Aalborg	7	215.312	30.759
Total	26	589.755	22.682

Tabel 1: Tabel over antallet af kapaciteter og borgere i hver kommune i Region Nordjylland samt det gennemsnitlige antal borgere pr. kapacitet i de enkelte kommuner. Kilde: Folketal: DST 1 kvartal 2019.

Ud fra ovenstående tabel ses det, at antallet af indbyggere pr. kapacitet varierer en del kommunerne i mellem. Aalborg, Jammerbugt og Hjørring Kommune er dog de kommuner, hvor antal borgere pr. kapacitet er markant højere end regionsgennemsnittet. Derudover fremgår det, at der ikke er nogen kapaciteter tilknyttet Rebild Kommunes 29.916 borgere og Læsø Kommunes 1.806 borgere.

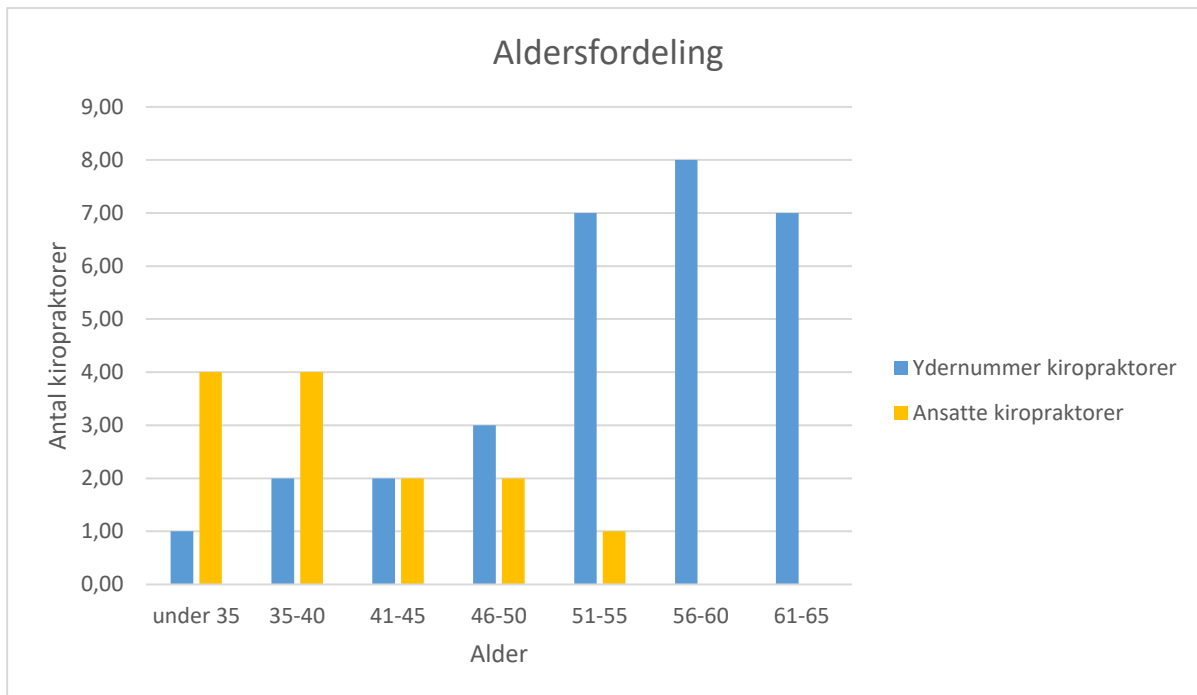
1.2. Adgangsforhold i klinikkerne

Ved nybygning, flytning eller væsentlig ombygning af praksis skal der ifølge overenskomsten være handicapadgang og handicaptoilet i overensstemmelse med byggeslovgivningens regler på området.

I forbindelse med udarbejdelsen af praksisplanen er der indhentet oplysninger fra de praktiserende kiropraktorer i Region Nordjylland, der viser, at 14 ud af de 24 klinikker har handicapvenlig adgang. Heraf har de 11 også handicapvenligt toilet. Det er muligt at komme i behandling ved en kiropraktor med både handicapvenlige adgangs- og toiletforhold i Brønderslev, Aalborg, Thisted, Hjørring, Mariagerfjord og Vesthimmerlands Kommune, mens der i Jammerbugt og Frederikshavn Kommune kun findes handicapvenlig adgang, men ikke et handicapvenligt toilet. Af de kommuner hvori der er placeret en ydernummerkiiropraktor findes der slet ingen handicapvenlige forhold i Morsø Kommune.

1.3. Aldersfordeling blandt kiropraktorer

I figur 2 er aldersfordelingen blandt ydernummerkiiropraktorerne og ansatte kiropraktorer skitseret.

Figur 2: Aldersfordelingen for regionens kiropraktorer med ydernummer og ansatte kiropraktorer den 02/10 2019.

Kilde: Notus samt svarbreve fra kiropraktorerne.

Af regionens kiropraktorer med ydernummer er 73 % i aldersintervallet 51-65 år. Den ældste kiropraktor med ydernummer er 64 år, mens den yngste er 34 år. Der er i alt syv kiropraktorer over 60 år hvoraf nogle må forventes at ophøre med at praktisere inden for de kommende fem år. Af de ansatte kiropraktorer er 92 % i aldersintervallet under 35-50 år. Samlet set er der en overvægt af ældre kiropraktorer med ydernummer, men der er samtidigt mange yngre kiropraktorer, der ikke har et ydernummer. På den baggrund er aldersfordelingen samlet set i Region Nordjylland fornuftig, da forventningen er, at de kommende ledige ydernummer kan besættes.

1.4. Udviklingen i udgifterne på kiropraktorområdet

Der er i overenskomsten ikke krav til, hvilken aktivitet den enkelte ydernummerkiiropraktor skal have. Der er derfor stor variation i, hvor mange ydelser den enkelte kiropraktor leverer.

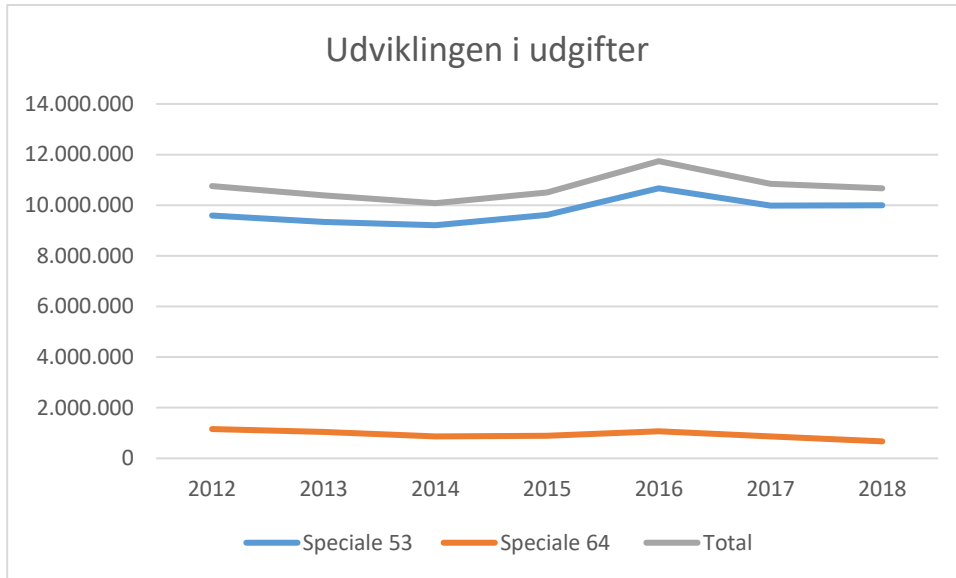
Tabel 2 og figur 3 viser, at udgifterne til kiropraktik har været forholdsvis konstant i årene 2012-2018 (udgifterne er angivet i 2018 prisniveau). I 2018 var Region Nordjyllands udgift til kiropraktik knap 10,7 mio. kr. Det ses også, at langt størstedelen af udgiften går til speciale 53, som er den almene kiropraktik.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Speciale 53	9.595.892	9.345.317	9.209.318	9.612.012	10.668.536	9.980.666	10.003.321
Speciale 64	1.156.765	1.046.157	871.000	887.338	1.072.191	867.909	670.078
Total	10.752.657	10.391.475	10.080.318	10.499.350	11.740.727	10.848.575	10.673.399

Tabel 2: Udviklingen i udgifterne til kiropraktik i 2018 prisniveau. Kilde: Targit.

Det fremgår generelt, at udviklingen i udgifterne er steget for speciale 53, mens de omvendt er faldet i speciale 64. Faldet i speciale 64 og stigningen i speciale 53 skyldes formentlig ændringen i overenskomsten fra 2017, hvor der pr. 1. april 2017 forekom ændringer i ydelses – og tilskudsstrukturen. Moderniseringen af overenskomsten i april 2017 resulterede blandt andet i, at målgruppen for speciale 64, som før dækkede over personer med tilbagevendende eller kroniske lidelser i bevægeapparatet og

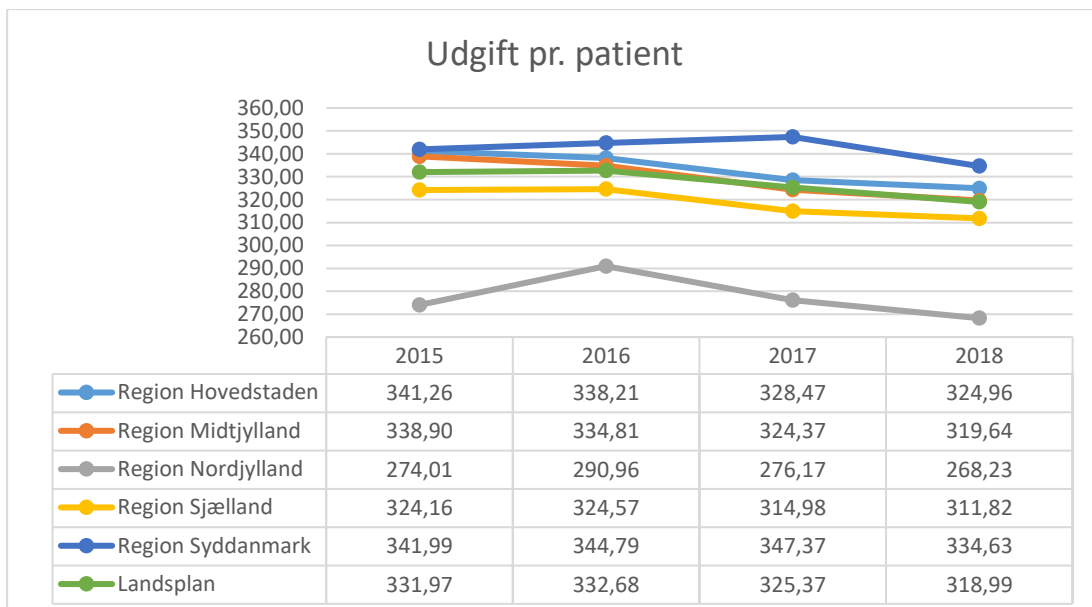
prolapsforløb, blev ændret til tre forløbspakker vedrørende lumbal diskusprolaps, cervikal diskusprolaps og spinalstenose.

Figur 3: Udviklingen i udgifterne til kiropraktik i 2018 prisniveau. Kilde: Targit.

1.5. Udgiften pr. patient

Regionernes udgifter til kiropraktik pr. patient i årene 2015-2018 fremgår af figur 4. Heraf ses det, at Region Nordjyllands udgift pr. patient er lavere end i resten af landet gennem hele perioden. Det ses også, at der generelt har været et fald i udgiften pr. patient over hele landet. I 2018 var udgiften pr. patient i Region Nordjylland 268,23 kr., mens den på landsplan var 318,99 kr. Det svarer til, at prisen pr. patient i Region Nordjylland i 2018 var knap 16 % lavere end på landsplan.

Figur 4: Udgiften pr. patient i 2018 prisniveau for alle regioner og på landsplan fra 2015-2018. Kilde: Targit.

1.6. Kiropraktorernes omsætning i 2018

Kiropraktorerne i Region Nordjylland havde i 2018 en gennemsnitlig afregning med regionen på 410.515 kr. Den laveste afregning med regionen var i 2018 på 73.559 kr., den højeste afregning var 1.944.232 kr. og medianen var 259.248 kr.

1.7. Antal ydelser

I Region Nordjylland blev der i 2018 produceret 194.701 kiropraktiske ydelser. I 2017 var det samlede antal ydelser 195.187, mens det i 2016 og 2015 var henholdsvis 204.943 ydelser og 186.121 ydelser. Der er således sket en stigning i antallet af ydelser i 2018 sammenlignet med 2015, men et fald sammenlignet med 2016. I 2017 og 2018 har antallet af producerede ydelser været forholdsvis stabilt. Nedenstående tabel (tabel 3) viser fordelingen af ydelser på kommuneniveau. I Rebild Kommune og Læsø Kommune er der ingen kiropraktiske klinikker.

	2015	2016	2017	2018	Udvikling fra 2015-2018
Morsø Kommune	3.120	3.759	3.825	3.808	22,05 %
Thisted Kommune	11.109	10.588	9.062	8.058	- 27,46 %
Brønderslev Kommune	27.954	28.626	27.769	26.988	- 03,45 %
Frederikshavn Kommune	21.317	24.318	21.857	19.936	- 6,48 %
Vesthimmerland Kommune	11.688	11.783	12.132	11.067	- 5,31 %
Mariagerfjord Kommune	16.398	17.388	17.329	17.443	6,37 %
Jammerbugt Kommune	10.325	12.539	14.832	10.733	3,95 %
Aalborg Kommune	66.243	75.860	69.241	77.766	17,39 %
Hjørring Kommune	17.967	20.082	19.140	18.902	5,20 %
Total	186.121	204.943	195.187	194.701	4,86 %

Tabel 3: Antal producerede ydelser i 2015-2018 fordelt på Region Nordjyllands kommuner. Kilde: Targit.

Det fremgår derudover af tabel 4, at antallet af ydelser under speciale 64 er faldet drastisk efter den før omtalte modernisering af specialet i april 2017. Der er således sket en reduktion på ca. 68 % i antallet af ydelser under speciale 64 fra 2016 til 2018, hvilket formodentligt skyldes, at speciale 64 på nuværende tidspunkt ikke er blevet tilstrækkeligt implementeret.

	2015	2016	2017	2018
Speciale 53	174.662	191.499	187.642	190.347
Speciale 64	11.459	13.444	7.545	4.354

Tabel 4: Antal producerede ydelser i 2015-2018 fordelt på specialer. Kilde: Targit.

Tabel 5 viser udviklingen i antallet af ydelser pr. person fordelt på de fem regioner og på landsplan. Antallet af ydelser pr. behandlet person, viser hvor mange ydelser personer, som har modtaget kiropraktisk behandling, i gennemsnit har modtaget. Det ses af tabellen, at Region Nordjylland som den eneste region er steget i antallet af ydelser pr. person fra 2015-2018, men Region Nordjylland er stadig den region med det laveste antal ydelser pr. person. I 2018 gav kiropraktorerne i regionen gennemsnitligt patienterne 4,86 ydelser. Det svarer til 14,44 % færre ydelser pr. patient sammenlignet med landsplan.

	2015	2016	2017	2018	Udvikling fra 2015-2018
Region Nordjylland	4,81	5,04	4,93	4,86	0,93%
Region Midtjylland	5,95	5,84	5,78	5,66	-4,88%
Region Syddanmark	6,13	6,12	6,04	5,91	-3,63%
Region Hovedstaden	6,06	6,00	5,89	5,82	-3,93%
Region Sjælland	5,73	5,69	5,56	5,36	-6,51%
Landsplan	5,91	5,88	5,79	5,68	-3,92%

Tabel 5: Antal ydelser pr. patient i hver region i perioden 2015-2018. Kilde: Targit.

1.8. Antal patienter

Af tabel 6 fremgår antallet af forskellige nordjyske patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling i Region Nordjylland i perioden 2015-2018. Fra 2015-2018 var der en stigning på 1322 nordjyske borgere, som modtog kiropraktisk behandling i Region Nordjylland. Andelen af den nordjyske befolkning, som modtog kiropraktisk behandling i Region Nordjylland, udgjorde i 2018 6,54 %.

	2015	2016	2017	2018	Andel af befolkningen der modtog kiropraktik i 2018
Brønderslev Kommune	3.695	3.929	3.833	3.983	10,96%
Frederikshavn Kommune	4.167	4.506	4.198	4.172	6,95%
Hjørring Kommune	4.723	5.049	5.020	5.033	7,76%
Jammerbugt Kommune	3.097	3.082	3.183	2.846	7,38%
Læsø Kommune	43	37	43	45	2,47%
Mariagerfjord Kommune	2.621	2.763	2.776	2.828	6,71%
Morsø Kommune	708	709	677	688	3,37%
Rebild Kommune	1.735	1.752	1.782	1.882	6,30%
Thisted Kommune	2.113	2.005	1.877	1.795	4,11%
Vesthimmerland Kommune	1.395	1.478	1.481	1.503	4,04%
Aalborg Kommune	13.104	14.011	13.447	13.980	6,50%
Total	37.238	39.150	38.136	38.560	6,54%

Tabel 6: Antal nordjyske patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling i Region Nordjylland, fordelt på patienternes bopælskommuner. Kilde: Targit og DST 4. kvartal 2018.

Nedenfor fremgår antallet af nordjyske patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling i Region Nordjylland fordelt på speciale 53 og 64. Det ses i tabel 7, at langt størstedelen af kiropraktorernes patienter hører under speciale 53. Det fremgår ligeledes, at der er sket en væsentlig reduktion i antallet af patienter i speciale 64 efter moderniseringen af specialet i april 2017.

	2015	2016	2017	2018
Speciale 53	36.231	38.301	37.795	38.292
Speciale 64	1.419	1.657	1.081	599

Tabel 7: Antal nordjyske patienter, der har modtaget kiropraktisk behandling i Region Nordjylland, fordelt på specialer. Kilde: Targit.

1.9. Aldersfordelingen blandt de patienter der modtager kiropraktisk behandling

I tabel 8 ses aldersfordelingen for de nordjyske patienter, der modtog kiropraktisk behandling i Region Nordjylland i 2018. Det kan ud fra oplysningerne i tabellen konstateres, at kiropraktorer anvendes af langt de fleste aldersgrupper, det højeste antal patienter ses dog i den erhvervsaktive alder.

Alder	Antal	Andel i %
0-15 år	5.176	13%
16-19 år	988	2%
20-29 år	4.068	10%
30-39 år	5.561	14%
40-49 år	7.438	19%
50-59 år	7.685	19%
60-69 år	5.238	13%
70-79 år	3.086	8%
80-120 år	834	2%

Tabel 8: Aldersfordelingen blandt de nordjyske borgere, der modtager kiropraktisk behandling i Region Nordjylland i 2018. Kilde Targit.

1.10. Borgernes pendlermønstre

Borgerne kan frit vælge, hvor de modtager kiropraktisk behandling, hvilket har betydning for, hvor de geografisk søger behandling. Af nedenstående tabel fremgår det, hvor mange patienter der modtager behandling i deres hjemkommune og de øvrige kommuner i regionen. Tabellen viser, at borgerne primært søger behandling i hjemkommunen eller i en umiddelbart tilstødende kommune. Som tidligere nævnt er der ingen klinikker i Rebild og Læsø Kommune, hvormed borgere i disse kommuner søger kiropraktisk behandling i andre kommuner.

Borgerens hjemkommune												
Yderkommune		Brønderslev	Frederikshavn	Hjørring	Jammerbugt	Læsø	Mariagerfjord	Morsø	Rebild	Thisted	Vesthimmerland	Aalborg
	Morsø		1						540		39	1
Thisted				2	29		3	144	1	1.710	3	8
Brønderslev		2.066	269	828	393	1	18	1	41	15	23	911
Frederikshavn		296	3.596	383	43	30	12	1	8	2	2	137
Vesthimmerland		7	4	1	267		127	1	399	2	1.149	194
Mariagerfjord		3	3	6			2.480		413	1	97	125
Jammerbugt		82	7	35	955	2	1		12	3	7	207
Aalborg		1.471	248	634	1.207	12	226	8	1.033	30	245	12.421
Hjørring		129	99	3.282	28		4		4		1	72

Tabel 9: Pendlermønstre for regionens borgere opgjort for 2018. Tabellen angiver, hvor mange borgere der pendler til andre kommuner for at modtage kiropraktisk behandling. Kilde: Targit.

Note: Samme borgere kan have modtaget behandling af flere klinikker beliggende i forskellige kommuner, og vil således tælle med flere steder.

1.11. Ventetider

Overenskomsten giver mulighed for at ansætte kiropraktisk medhjælp i klinikkerne. Dette betyder, at såfremt der opstår ventetid, kan kiropraktorerne ansætte den fornødne medhjælp, som er nødvendig for at afvikle ventetiden. Der er derfor ingen ventetidsproblemer i regionen.

Kiropraktorerne er forpligtet til at angive deres ventetid til ikke-akut behandling i praksisdeklarationen på Sundhed.dk, samt opdatere disse ventetider hver 2. måned. Heraf fremgår pr. oktober 2019, at der ikke er ventetid på at modtage kiropraktisk behandling i Region Nordjylland. En enkelt kiropraktor i

Aalborg Kommune oplyser en ventetid på 12 uger til ikke-akut behandling, men de resterende 6 kiropraktorer i kommunen har en ventetid på 0 uger.

1.12. Røntgenydelser

Billeddiagnostisk spiller en central rolle i udredningen af sygdomme i bevægeapparatet. Kiropraktorer kan anvende både røntgen og ultralyd og henvise patienter til CT og MR scanning. Specielt røntgen er en væsentlig del af kiropraktorerne's udredning af personer med sygdomme i bevægeapparatet.

I 2018 var det samlede antal røntgenydelser 4.400 hos kiropraktorer i Region Nordjylland, mens antallet af patienter, som modtog røntgenydelser var 4.238.

	Antal ydelser	Antal patienter som modtog ydelsen	Antal ydelser pr. patient	Andel af patienter der modtog røntgen
2015	4.889	4.633	1,06	11,98%
2016	5.395	5.060	1,07	12,44%
2017	4.707	4.514	1,04	11,40%
2018	4.400	4.238	1,04	10,57%

Tabel 10: Antal røntgenydelser i perioden 2015-2018

Det fremgår af ovenstående tabel, at andelen af patienter der modtager røntgen er faldende, det samme er gældende for antallet af røntgenydelser pr. patient.

1.13 Epikrise

Som det fremgår i tabel 7, er der 599 nordjyske patienter i 2018, der har modtaget kiropraktisk behandling inden for speciale 64, hvor det er et krav, at der sendes epikrise til egen læge. I alt har kiropraktorerne i Region Nordjylland sendt 402 epikriser til egen læge i 2018. Det er ukendt, hvor stor andel af epikriser der vedrører speciale 64, men formodningen er, at det er langt størstedelen af de 402 epikriser.

Derudover har de praktiserende kiropraktorer sendt 549 korrespondancebreve. Det er imidlertid ikke entydigt, hvordan disse er blevet brugt, da der formodentlig ligger en andel af røntgenepikriser og almindelig epikriser herunder.

I 2018 har de praktiserende kiropraktorer sendt 556 røntgenepikriser, mens der er foretaget 4.400 røntgenydelser. Der er således en differentiering i antallet af røntgenepikriser og antallet af røntgenydelser.

Praksisplan for kiropraktik

Patientforløb og Økonomi
Nære Sundhedstilbud - Praksisenheden
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

22. december 2020